

Nr 73.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående redovisning av vissa kronan tillhöriga markområden i Stockholm m. m.

(4:e avd.)

I propositionen nr 137 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 28 februari 1947, föreslagit riksdagen godkänna av departementschefen förordade grunder för redovisning av vissa i statsrådsprotokollet angivna markområden och försäljningsmedel.

Genom olika riksdagsbeslut har uppdragits åt djurgårdskommissionen att handhava exploateringen av dels Ladugårdsgårde, till den del detta område ingick i det område å Norra Djurgården som enligt år 1928 mellan kronan och Stockholms stad träffat avtal skulle stadsplaneläggas och exploateras, dels ock områdena Konradsberg, Marieberg, Johanneshov, Kvarnängen samt ett tomtområde vid Årsta i Stockholm.

Kungl. Maj:t har härefter den 9 april 1943 meddelat vissa bestämmelser angående redovisningen av inkomster och utgifter i anledning av kronans exploateringsverksamhet i Stockholm. Beslutet innebar bland annat, att statskontoret skulle för redovisning i ämbetsverkets räkenskaper av inkomster och utgifter beträffande exploateringsverksamheten vid Johanneshov, Kvarnängen, Marieberg, Konradsberg och Årsta upplägga särskilda diversemedelstitlar.

Riksräkenskapsverket har i en promemoria lämnat en redogörelse för den nuvarande redovisningen av den under djurgårdskommissionens förvaltning stående marken samt dispositionen av de från exploateringsverksamheten influtna, fonderade medlen. Därvid har framhållits, att markvärdet för Djurgården från och med den 1 juli 1945 redovisats med ett värde av 50 miljoner kronor på slottsbyggnadernas delfond av statens allmänna fastighetsfond. Detta värde vore uteslutande formellt och hade icke tillkommit efter någon värdering. Avsikten hade redan vid invärderingen varit, att det angivna värdet skulle bibehållas även efter det exploateringen av Ladugårdsgårde avslutats. Konradsbergsområdet vore uppfört som tillgång för medicinalstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond, medan Mariebergsområdet redovisades såsom tillgång för försvarets fastighetsfond. I promemorian erinras även om att viss del av Mariebergsområdet, som vore avsett för ett nytt ämbetsverkshus, överförts till byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond. Lägenheterna Johanneshov och Kvarnängen samt Årstaområdet vore däremot icke upptagna till redovisning i rikshuvudboken.

Även för dessa områden kunde exploateringsverksamheten numera anses vara i huvudsak avslutad, Beträffande det nuvarande redovisningssättet framhålls sammanfattningsvis i promemorian följande.

Av djurgårdskommissionen för exploatering omhänderhavda markområden redovisas alltså i rikshuvudboken i den mån områdena före upplåtelsen till djurgårdskommissionen omhänderhafs av andra myndigheter och ingått bland de tillgångar, som av dessa myndigheter skolat redovisas i rikshuvudboken. Områdena redovisas i den mån så är fallet såsom tillgångar för dessa myndigheter. Övriga omnämnda områden äro icke upptagna i rikshuvudboken. Eftersom försäljningsmedlen för vissa av dessa områden äro reserverade för särskilda ändamål och med hänsyn till att slutlig avräkning för vissa områden skall ske mot olika konton i rikshuvudboken, måste djurgårdskommissionens samtliga exploateringskostnader fördelas å de olika markområdena. Då särskilda anslag för djurgårdskommissionens egna avlöningar och omkostnader, i olikhet mot vad fallet är för andra fastighetsförvaltande myndigheter, icke redovisas över anslag å riksstaten, måste även dessa djurgårdskommissionens kostnader behandlas på samma sätt som exploateringskostnader samt fördelas å de för de olika markområdena upplagda diversemedelstitlarna. Det är uppenbart, att denna redovisning är onödigt tilltrasslad och svårhanterlig samt förorsakar onödigt arbete.

I promemorian föreslås, att det nuvarande redovisningssystemet, som icke på något vis stode i överensstämmelse med för redovisning av statens fastigheter gällande regler, ändrades på sådant sätt att bättre överblick över djurgårdskommissionens fastighetsförvaltning åstadkommes samt reda och ordning i statsbokföringen även i denna del vinnes. Beträffande innebörden av förslaget torde få hänvisas till propositionen (s. 8 och 9).

Departementschefen har anfört följande.

Såsom framhållits i riksräkenskapsverkets promemoria torde det hittills tillämpade redovisningssättet beträffande såväl de kronan tillhörande fastigheter, vilka av djurgårdskommissionen omhänderhafs för exploatering, som de försäljningsmedel, vilka influtit genom denna exploateringsverksamhet, icke stå i överensstämmelse med för den statliga bokföringen gällande allmänna principer. Sedan exploateringen av vissa områden (Ladugårdsgårde, Johanneshov, Kvarnängen och Årsta) numera upphört eller i huvudsak kan anses avslutad och i samband därmed inkomsterna för vederbörande diversemedelstitlar sluta att inflyta, synes ställning böra tagas till principerna för redovisningsfrågans ordnande.

Vad först angår frågan om redovisningen av de markområden, som ännu icke exploaterats eller som avses skola reserveras för olika statliga ändamål, torde den i riksräkenskapsverkets promemoria föreslagna redovisningsformen, vilken överensstämmer med för den statliga fastighetsredovisningen i övrigt tillämpade principer, nu böra genomföras. Ifrågavarande markområden böra således — i den mån de äro oredovisade i den statliga kapitalbokföringen — upptagas till redovisning å statens allmänna fastighetsfond och där invärderas under byggnadsstyrelsens delfond, eller — i de fall de redan finnas redovisade å statens allmänna fastighetsfond eller försvarets fastighetsfond — genom omföring upptagas som tillgångar å angivna delfond.

Vad därefter angår frågan om dispositionen av de försäljningsmedel, som influtit eller inflyta genom den av djurgårdskommissionen bedrivna exploateringsverksamheten och som hittills redovisats över särskilda diversemedelsfonder hos statskontoret, ha — såsom av den inledningsvis lämnade redogö-

relsen för statsmakternas i olika sammanhang fattade beslut framgår — dessa medel i den mån de äro att hänföra till exploateringen av Ladugårdsgårde, Johanneshov och Kvarnängen samt Marieberg förutsatts skola reserveras för avskrivning av vissa för militära ändamål gjorda kapitalinvesteringar. Då exploateringsverksamheten å flertalet berörda områden i huvudsak avslutats, synes anledning icke längre föreligga att bibehålla det rådande redovisningssystemet för dessa medel. Vid genomförandet av den av mig i det föregående förordade omläggningen av fastighetsredovisningen skulle jämväl frågan om redovisningen av de vid fortsatt exploatering inflytande försäljningsmedlen komma att lösas. Enligt de för fastighetsfonden gällande reglerna böra nämligen ifrågavarande medel — sedan därifrån bestridits alla uppkommande exploateringskostnader i den mån de mötsvaras av ett för det försålda området bokfört markvärde över titeln Övriga kapitalmedel redovisas å investeringsstaten för fastighetsfonden och i övrigt tillgodoföras inkomstsidan i staten för statens allmänna fastighetsfond.

I fråga om de å olika diversemedelstitlar redan fonderade medlen eller de medel, som kunna komma att inflyta å dessa innan omläggningen vid budgetårsskiftet genomföres, synes vara lämpligast att redovisade behållningar å de för försäljningsmedel från områdena Ladugårdsgårde, Johanneshov och Kvarnängen samt Marieberg upplagda diversemedelstitlarna anlitas för avskrivning av militära investeringar. Behållningarna å övriga diversemedelstitlar, utgörande försäljningsmedel från Konradsbergs- och Årstaområdena, böra — i avvaktan på att frågan om den administrativa handläggningen av ärenden rörande Djurgården vinner sin lösning — tagas i anspråk för täckande av exploateringskostnader. Den sammanlagda behållningen å förstnämnda diversemedelstitlar utgjorde per den 30 juni 1946 i runt tal 26,8 miljoner kronor. Det återstående totala avskrivningsbehovet för hittills anvisade anslag har med ledning av de av vederbörande militära myndigheter lämnade uppgifterna uppskattats till 27,3 miljoner kronor. Det är att antaga, att ytterligare försäljningsmedel före avvecklingen komma att inflyta å de olika diversemedelstitlarna. Det torde därför vara sannolikt, att uppkommande behållningar å nu ifrågavarande titlar skola ungefärligen täcka det föreliggande avskrivningsbehovet. Skulle det emellertid — sedan de militära anläggningarna färdigställt — visa sig, att de reserverade medlen icke förslå till avsedd avskrivning, torde frågan om anskaffande av resterande avskrivningsmedel ånyo få upptagas till prövning. För nästa budgetår ha äskats investeringsanslag å tillhopa 4 040 000 kronor till vissa militära anläggningar, som avsetts skola avskrivnas med anlitande av ifrågavarande medel men icke medtagits vid förevarande beräkning av avskrivningsbehovet. Frågan om avskrivning av dessa anslag bör lämpligen behandlas i samband med det förslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar, som senare under vårens lopp skall framläggas för riksdagen.

I samband med avvecklingen av ifrågavarande för militära ändamål reserverade diversemedel torde jämväl böra regleras två från fonden för förslag till statsverket förskotterade anslag, som för budgetåret 1930/31 respektive 1934/35 anvisats till nya byggnader för Stockholms tygstations utflyttning till Järvafältet. Ifrågavarande förskott, som äro uppförda å fonden med 194 493 kronor 32 öre respektive 445 362 kronor 19 öre, förutsattes nämligen enligt proposition 1937:227 skola framdeles beredas täckning av inflytande försäljningsmedel från Ladugårdsgårde.

Avvecklingen av ifrågavarande för militära ändamål reserverade behållningar synes lämpligen kunna ordnas genom att formella avskrivningsanslag å 100 kronor uppföras för avskrivning av de investeringsanslag i försvarets fastighetsfond och försvarets fabriksfond, som anvisats för utflyttning

av Stockholms garnison och ammunitionsfabriken å Marieberg. Till dessa avskrivningsanslag böra sedan överföras de vid budgetårsskiftet kvarstående kontanta behållningarna å de för försäljningsmedel från områdena Ladugårdsgärde, Johanneshov, Kvarnängen och Marieberg upplagda diversemedelstitlarna. Till den del behållningarna motsvaras av fordringar å köpeskillingsreverser böra de överföras till anslagen, i den mån fordringarna inflyta. Anslagen böra äskas i samband med det förslag om avskrivning av nya kapitalinvesteringar å tilläggsstat till löpande riksstat som senare under våren skall framläggas för riksdagen.

Från och med nästa budgetår torde anledning icke föreligga, att i redovisningen särskilja intäkterna från de olika markområdena, utan dessa böra, i avvaktan på verkställandet av erforderliga förarbeten för de förordade invärderingsbesluten, inflyta till en gemensam redovisningstitel, från vilken intill dess annorledes må bliva bestämt skola bestridas exploateringskostnader samt utgifter för djurgårdskommissionen och 1945 års markkommission.

Utskottet. Vad departementschefen anfört och föreslagit beträffande grunderna för redovisning av i förevarande proposition avsedda markområden och försäljningsmedel har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må godkänna de i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 28 februari 1947 förordade grunderna för redovisning av i statsrådsprotokollet angivna markområden och försäljningsmedel.

Stockholm den 18 april 1947.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 71.